

DECIZIE nr. 655 din 13 octombrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#) privind Statutul aleșilor locali

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 864 din 19 noiembrie 2015**

Data intrării în vigoare 19-11-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel-Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Patricia Marilena Ionea	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 9 alin. \(4\) din Legea nr. 393/2004](#) privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de Maria Vrânceanu în Dosarul nr. 1.274/110/2013* al Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.274D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc autorul excepției și partea Consiliul Local al Comunei Corbasca, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, arată că dreptul de acces liber la justiție nu trebuie interpretat ca fiind un drept de acces la toate căile de atac.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 11 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.274/110/2013*, Curtea de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 9 alin. \(4\) din Legea nr. 393/2004](#) privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de Maria Vrânceanu cu prilejul soluționării recursului formulat împotriva Sentinței civile nr. 1.461 din 20 octombrie 2014, pronunțată de Tribunalul Bacău în Dosarul nr. 1.274/110/2013*, având ca obiect anularea Hotărârii Consiliului Local Corbasca nr. 3 din 9 februarie 2013 prin care s-a constatat încetarea mandatului de consilier local al autorului excepției, întrucât pierduse calitatea de membru al Partidului Democrat Liberal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt contrare prevederilor constituționale care consacră dreptul de acces liber la justiție, întrucât nu prevăd o posibilitate reală și concretă de a contesta o hotărâre judecătorească. Consideră că se află într-o situație identică cu cea a materiei plângerilor contravenționale, când, deși a existat o cale de atac a hotărârilor primei instanțe, ulterior aceasta a fost desființată, iar ca urmare a celor statuate de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 500 din 15 mai 2012](#), s-a revenit la reglementarea anterioară. În același sens, amintește că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, iar accesul liber la justiție nu poate fi îngrădit. Totodată, arată că, potrivit aceleiași jurisprudențe europene, dreptul de acces la un tribunal este înțeles ca un drept de acces concret, ceea ce presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act.

6. Curtea de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată. În acest sens, arată că legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor procesuale, fără ca prin aceasta să fie îngrădit dreptul la un proces echitabil. Situația de față nu este identică cu cea referitoare la plângerile contravenționale, excluderea căilor de atac în cazul examinat fiind impusă de necesitatea soluționării prompte a unei situații foarte importante pentru orice comunitate dintr-un stat democratic, cea a încetării înainte de termen a mandatului de consilier local. Mai mult decât atât, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. Constituția garantează accesul liber la justiție, exercitat însă în formele și modalitățile prevăzute de lege. În contextul reglementat de prevederile legale criticate, referitor la modalitatea de contestare în justiție a hotărârii consiliului local de constatare a încetării de drept a mandatului de consilier, procedura specifică de contestare și de soluționare a acestor litigii este în mod firesc caracterizată prin celeritate, natura cauzelor supuse controlului judecătorec impunând o rezolvare promptă și definitivă.

7. În conformitate cu dispozițiile [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

8. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, concluziile procurorului, punctul de vedere al Avocatului Poporului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Potrivit încheierii de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) din Legea nr. 393/2004](#) privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 7 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții care au următorul cuprins: "În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c)-e) și h¹), hotărârea consiliului poate fi atacată de consilier, la instanța de contencios administrativ, în termen de 10 zile de la comunicare. Instanța se va pronunța în termen de cel mult 30 de zile. În acest caz, procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă." Analizând motivarea autorului excepției, Curtea constată însă că acesta critică doar dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#), întrucât numai acestea se referă la caracterul definitiv și irevocabil al hotărârii pronunțate de prima instanță de contencios administrativ, astfel că urmează a analiza doar constituționalitatea acestor dispoziții de lege.

12. Autorul excepției susține că dispozițiile de lege criticate sunt contrare prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul acesteia critică dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#), întrucât prevăd caracterul definitiv și irevocabil al hotărârii judecătorești prin care se soluționează contestația formulată împotriva hotărârilor consiliului local de constatare a încetării de drept a mandatului de consilier local pentru cazurile prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. c)-e) și h¹) din aceeași lege. Astfel, autorul susține că inexistența unei căi de atac împotriva acestei hotărâri judecătorești aduce atingere dreptului la un proces echitabil.

14. Curtea observă că, potrivit dispozițiilor [art. 8 din Legea nr. 76/2012](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 134/2010](#) privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din data de 30 mai 2012, "De la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, referirile din cuprinsul actelor normative la hotărârea judecătorească «definitivă și irevocabilă» sau, după caz, «irevocabilă» se vor înțelege ca fiind făcute la hotărârea judecătorească «definitivă»". Aceste dispoziții sunt aplicabile în prezenta cauză, întrucât litigiul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a început la data de 18 februarie 2013, ulterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă din 2010. Curtea apreciază însă că aceste modificări nu înlătură soluția legislativă criticată de autorul excepției, astfel că urmează a se pronunța cu privire la constituționalitatea dispozițiilor de lege ale [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#), cu care a fost sesizată.

15. Aceste dispoziții de lege au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate. Astfel, prin [Decizia nr. 273 din 24 februarie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 13 aprilie 2009, și [Decizia nr. 799 din 3 iunie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 16 iulie 2010, Curtea Constituțională a reținut că "reglementarea unor reguli speciale de procedură în materie electorală este justificată pentru a asigura stabilitatea în funcționarea autorităților administrației publice locale și desfășurarea activității lor specifice într-un cadru de normalitate". De asemenea, a constatat că "acestea sunt și rațiunile pentru care, de pildă, dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) din Legea nr. 393/2004](#) instituie o excepție de la regula parcurgerii procedurii prealabile, specifică contenciosului administrativ. Prin urmare, caracterul definitiv și irevocabil al hotărârii pronunțate, în primă instanță, de instanța de contencios administrativ, prin care este soluționată acțiunea formulată de consilier împotriva hotărârilor consiliului privind cazurile de încetare de drept a mandatului, înainte de expirarea duratei normale a acestuia, prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. c)-e) și h¹), nu este de natură să contravină normelor art. 129 din Constituție. De altfel, obligativitatea asigurării unui dublu grad de jurisdicție, astfel încât hotărârea primei instanțe să fie examinată de către o jurisdicție superioară subzistă doar în materie penală, potrivit art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar dreptul la un recurs efectiv, exercitat în fața unei instanțe naționale, garantat de art. 13 din Convenție oricărei persoane, este asigurat, de vreme ce [art. 9 alin. \(4\) din Legea nr. 393/2004](#) reglementează accesul consilierului la instanța de contencios administrativ pentru soluționarea acțiunii îndreptate împotriva unui act al unei autorități administrative prin care pretinde încălcarea unui drept sau interes legitim al său".

16. În susținerea criticii formulate, autorul prezentei excepții de neconstituționalitate invocă cele statuate de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 500 din 15 mai 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, decizie prin care Curtea a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor [art. 118 alin. \(3¹\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002](#) privind circulația pe drumurile publice.

17. Curtea apreciază că cele reținute prin [Decizia nr. 500 din 15 mai 2012](#) nu constituie un element nou, care să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie. Astfel, soluția pronunțată prin decizia amintită a fost justificată de o serie de elemente specifice, care nu se regăsesc în situația textului de lege care formează obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate. Dintre acestea, determinante au fost faptul că dispozițiile de lege analizate prin [Decizia nr. 500 din 15 mai 2012](#) eliminau o cale de atac care existase în reglementarea anterioară, precum și împrejurarea că sancțiunea contravențională a fost considerată "o acuzație în materie penală", în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel că se impunea existența unui dublu grad de jurisdicție, potrivit art. 2 paragraful 1 privind dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, Curtea constată că dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#) nu reglementează materia sancțiunilor contravenționale, astfel că cele reținute prin [Decizia nr. 500 din 15 mai 2012](#) nu sunt valabile și în prezenta cauză.

18. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Maria Vrînceanu în Dosarul nr. 1.274/110 /2013* al Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile [art. 9 alin. \(4\) teza finală din Legea nr. 393/2004](#) privind Statutul aleșilor locali sunt constituționale în raport de criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Patricia Marilena Ionea
